

שאלה אמריקאית – הסדרי זיכיון ותזרים, דוח תזרים ושינוי מדיניות (מבוסס על כתבה של שלומי)

חברה א' (להלן: "החברה") עוסקת בהקמה ותפעול של מתקנים פוטו-וולטאיים בינוניים וגדולים בישראל (להלן: "הפרויקטים"). במסגרת פרויקטים אלו מתחייבת המדינה לרכוש מהחברה את כל תפוקת החשמל שתיוצר על ידי התשתית שתוקם למשך כל תקופת הזיכיון. הסדרי הזיכיון שנחתמים מגדירים תקופת זיכיון אשר קרובה באורכה (אך קצרה יותר) מאורך החיים הכלכליים של נכס התשתית (אשר בבעלות החברה בתקופת ההסדר וגם אחריו). כלומר, בתום תקופת הזיכיון הפנלים הסולאריים, אשר נותרים בבעלות החברה, יכולים להפיק לתקופה נוספת חשמל לשימוש החברה או למכירה על ידה, שלא במסגרת תנאי הזיכיון.

בנוסף, הסדרי הזיכיון האמורים מגדירים את איכות, אופן והיקף החשמל שתייצר התשתית וכן קובעים את התעריפים בהם תרכוש המדינה את מלוא התפוקות שתיוצרה.

בישיבת הדירקטוריון של החברה, דנו הנוכחים באופן הסיווג והטיפול החשבונאי של פרויקטים קיימים ועתידיים של החברה והשפעתם על הדוחות הכספיים.

להלן טענות הדירקטורים:

- **דירקטור א':** "תחת ההנחה כי ערך השייר שנוותר למתקנים בסוף תקופת הזיכיון הוא לא משמעותי, כבר בשנים הראשונות של הפרויקטים, קרי – בתקופת ההקמה שלהם, יש להכיר בהכנסות ורווח גולמי מהקמת התשתית וגם בהכנסות מימון."
- **דירקטור ב':** "אם IFRIC 12 יחול על הפרויקטים, בתקופה ההקמה של התשתית נרשום בגינם תזרים מזומנים שלילי מפעילות שוטפת, בעוד שאם IFRIC 12 לא יחול על הפרויקטים, יש לרשום תזרים זה בפעילות השקעה."
- **דירקטור ג':** "אם תעריפי החשמל המובטחים במהלך תקופת הזיכיון ירדו, המשמעות עשויה להיות שלגבי הפרויקטים שיהיו כפופים לתעריפי החשמל הנמוכים יותר, ערך השייר שיוותר בסוף הפרויקטים יהיה משמעותי, ועל כן נכסי התשתית שיוקמו יחשבו כרכוש קבוע." "

מי מבין הדירקטורים צודק?

- א. רק דירקטורים ב' ו-ג' צודקים.
- ב. רק דירקטור א' צודק.
- ג. רק דירקטורים א' ו-ב' צודקים.
- ד. רק דירקטור ג' צודק.
- ה. **כל הדירקטורים צודקים.**
- ו. כל התשובות לעיל אינן נכונות.

פתרון אמריקאית – הסדרי זיכיון ותזרים, דוח תזרים ושינוי מדיניות (מבוסס על כתבה של שלומי)

דירקטור א' צודק! על פי הנתונים התנאי הראשון בסעיף IFRIC 12.5 מתקיים (המעניק שולט בשירותים הניתנים על ידי התשתית). נציין כי במקרה בו השייר בסוף הפרויקט איננו משמעותי, הרי שהתנאי השני מתייתר ולשאלת התחולה נבחן רק תנאי השליטה על התשתית. במקרה המתואר, הרי שפרויקט הוא בתחולת הפרשנות IFRIC 12 ויטופל כהסדר זיכיון. במקרה כזה, החברה משמשת כקבלן מבצע ולכן כבר בתקופת ההקמה רושמת הכנסות בגין ההקמה והכנסות מימון בגין הנכס הפיננסי (מודל הנכס הפיננסי מתאים במקרה זה כי המדינה כאמור מחויבת לרכוש את כל החשמל שמיוצר). בהעדר כניסה לתחולת IFRIC 12 התשתית תוכר כנכס של החברה ובתקופת ההקמה לא תוכרנה הכנסות כלל.

דירקטור ב' צודק! במודל הנכס הפיננסי תחת IFRIC 12 החברה מהווה כאמור קבלן מבצע עבור המעניק לכן מתבקש ומקובל לרשום את התזרים הנובע מההקמה של התשתית בפעילות השוטפת, מה שכמובן פוגע בתזרים זה. שוב, ביחס לחלופה של רישום התשתית כנכס של החברה (כאשר IFRIC 12 לא חל) – במקרה כזה עלויות ההקמה של נכס רכוש קבוע של החברה, היו נרשמות תחת תזרים מזומנים מפעילות השקעה.

דירקטור ג' צודק! משמעותיות ערך השייר נמדדת ביחס לרווח הצפוי מהפרויקט בכללותו במהלך הסדר הזיכיון. ירידה בתעריפי החשמל מול המדינה יכולה להקטין משמעותי את הרווח האמור. לעומת זאת, ערך השייר נסמך על ההכנסות הצפויות בתקופה בה החברה רשאית למכור את החשמל בשוק החופשי, או לחילופין לממש את הנכס עצמו. שינוי כזה יכול להביא לכך שהשייר הופך למשמעותי ביחס לפרויקט. במצב בו השייר הוא משמעותי ואיננו בשליטת המעניק (המדינה), שכן התשתית היא בבעלותה של החברה, הרי שהפרויקט לא יכנס בתחולת פרשנות IFRIC 12. במצב כאמור מדובר בהקמה של נכס עצמי של החברה שיסווג כרכוש קבוע.